

Nr 52.

Av herr **Andersson, Elof**, om anslag till nybyggnader m. m. vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium.

I en till Konungen ställd, till Kungliga medicinalstyrelsen insänd underdånig skrivelse har direktionen för Kronprinsessan Victorias kustsanatorium anhållit om framläggande av proposition till 1937 års riksdag om anslag för nybyggnader m. m. vid kustsanatoriet. Framställningens innehåll framgår av Bil. I.

Efter det medicinalstyrelsen och byggnadsstyrelsen gjort vissa anmärkningar mot direktionens framställning, har direktionen i enlighet med dessa anmärkningar gjort vissa ändringar i sin framställning om anslag. (Bil. II.)

Byggnadsstyrelsen och medicinalstyrelsen hava i nyligen avgivna yttranden ej haft något att anmärka mot direktionens sålunda begränsade framställning. Då statsverkspropositionen ej innehåller någon framställning till riksdagen om det av direktionen begärda anslaget och särskild proposition därom ej heller utlovats, men anslagets beviljande redan vid denna riksdagen är av största vikt för kustsanatoriet för jag härmed hemställa,

att riksdagen ville för ovannämnda, i direktionens senare framställning angivna arbeten bevilja ett anslag av 373,313 kronor 94 öre.

Stockholm den 22 januari 1937.

Elof B. Andersson.

Bil. I.

Till Konungen.

Hos Eders Kungl. Maj:t får härmed i underdånighet direktionen för Kronprinsessan Victorias kustsanatorium anhålla om proposition till riksdagen med begäran om anslag till modernisering av kustsanatoriet.

Under de senaste åren ha vid sanatoriets drift en del olägenheter framträtt.

Kustsanatoriets ångcentral visade visade redan vintern 1934—1935 tecken på överbelastning. Södra Sveriges ångpanneförening har på direktiönens uppdrag utfört en utredning, daterad 20/5 1935, med förslag till utvidgning av ångcentralen. I utredningen framhålles, att »sanatoriets ångpanneanläggning för närvarande är belastad så högt, att anläggningens driftsäkerhet måste anses vara i någon mån äventyrad». Vid sammanträde den 8/7 1935 beslöt direktionen att hos Kungl. byggnadsstyrelsen begära ett utlåtande över ångpanneföreningens förslag och att sedan nämnda utlåtande inkommit låta utföra nödiga utvidgningar. Enligt ångpanneföreningens förslag inforrades anbud på ny skorsten, ny ångpanna, ekonomiser samt nödvändig tillbyggnad till maskinhuset. Arbetet med den nya skorstenen tog sin början den 8/10 1935, och den nya anläggningen togs i bruk den 1/5 1936.

Då under det gångna året patienter, lidande av ben- och ledåkommor i större utsträckning än tidigare behandlats operativt, ha operations-, gips- och röntgenlokaler visat sig otillräckliga. Kustsanatoriets röntgeninstrumentarium är trots vidtagna förbättringar omodernt och ofullständigt, anordningarna för strålskydd och högspänningsisolerings åro otillräckliga.

Kustsanatoriet saknar karantänsavdelning för nyintagna patienter, och isoleringsrum finnas endast i ringa antal. Nyintagna patienter måste läggas in direkt på sjukavdelningarna, och epidemier av mässling, vattenkoppor, påssjuka och röda hund ha förekommit. På grund av de bristfälliga isoleringsmöjligheterna ha banala svalg- och luftvägsinfektioner fått en betydande utbredning.

Bostäderna för sanatoriets personal åro redan nu otillräckliga, delvis olämpliga och underhaltiga. Särskilt med hänsyn till Kungl. medicinalstyrelsens cirkulär av den 30/5 1936 nr 46 angående ordnandet av sjukhuspersonalens arbetsförhållanden kräves en betydande utökning av bostadsbeståndet.

Det nuvarande uppvärmningssystemet med lågtrycksånga är otillfredsställande och föga ekonomiskt.

Tryckledningen mellan kustsanatoriets källa i Magnarp och vattentornet har en diameter av endast 80 mm., pumpverket måste tidvis hållas i gång 20 timmar i dygnet för att tillfredsställa sanatoriets vattenbehov. Redan 1933 ifrågasattes behovet av ytterligare en tryckledning från källan till tornet om 100 mm:s diameter för att minska tryckförlusten i rörledningen. Vid en eventuell ökning av kustsanatoriets vattenbehov blir det nödvändigt att anlägga en ny tryckledning.

Kustsanatoriet är anslutet till Vejby energiförenings kraftnät. Vid de stundom förekommande, av åkslag, stolpras eller reparationer framkallade strömavbrotten finnes nu ingen möjlighet att uppehålla driften av sanatoriets

röntgeninstrumentarium, hissar och arbetsmaskiner. En befintlig mindre ångturbingenerator, driven med överloppsånga, är användbar endast såsom belysningsreserv och redan nu under vintermånaderna överbelastad. Redan den 20/5 1935 föreslog Södra Sveriges ångpanneförening anskaffande av en kraftigare ångturbingenerator för trefas växelström, tillräcklig som kraft- och belysningsreserv vid strömavbrott på kraftnätet. Vid en planerad utvidgning av kustsanatoriets lokaler, blir det nödvändigt att anskaffa en dylik kraftreserv, som i betydande utsträckning kan drivas med överloppsånga.

Sedan våren 1935 har direktionen utarbetat en möjligast fullständig plan för förändringar och förbättringar, som dels äro oundgängliga redan nu och som dels under de närmaste åren bliva nödvändiga.

Planen är uppdelad i följande huvuddelar:

- I. Utvidgning av sanatoriets ångcentral.
- II. Till- och ombyggnad av kustsanatoriets lokaler:
  - a) Uppförande av nybyggnad för operations-, gips-, röntgen- och undersökningsavdelning samt bostäder för sjuksköterskor, inredning av karantänsavdelning och isoleringsrum i lokaler, som genom nybyggnad frigjorts.
  - b) uppförande av nybyggnad innehållande familjebostad för syssloman och förste underläkare; nybyggnad innehållande bostäder för vaktmästare och eldare samt för ogift manlig personal; nybyggnad med bostäder för ogift kvinnlig personal av olika kategorier.
  - c) Behövlig utvidgning av köksavdelningens och kontorets lokaler, nybyggnad av samlingssal för patienter.
  - d) Ändring av nuvarande uppvärmningssystem med lågtrycksånga till uppvärmningssystem med varmvatten.
- III. Anläggande av ytterligare en tryckledning från kustsanatoriets källa i Magnarp till vattentornet.
- IV. Utökning av anläggningen för elektrisk kraftalstring genom anskaffande av en ångturbingenerator för trefas växelström.
- V. Anskaffande av nytt röntgeninstrumentarium, komplettering av operationsutrustning, komplettering av köksavdelningens utrustning, anskaffande av möbler och inventarier till nytillkomna lokaler.

De föreslagna arbetena böra utföras i följande ordning:

- I. Inmontering av ny ångturbingenerator, anläggande av ny tryckledning från källan till vattentornet, uppförande av nybyggnad för operationsavdelning m. m. (V A), nybyggnad för bostad åt syssloman och förste underläkare (XIX) samt för ogift kvinnlig personal (X). Dessa arbeten kunna eventuellt utföras hösten 1937—hösten 1938.
- II. Inredning av karantänsavdelning (V B), uppförande av förbindelseflygel (I A), ändring av matsalsbyggnad (II). Dessa arbeten kunna eventuellt utföras sommaren 1938—våren 1939.
- III. Påbyggnad av administrationsbyggnaden, utvidgning av kök och kontor (I), uppförande av bostad för vaktmästare och eldare (XVII a). Dessa arbeten kunna eventuellt utföras sommaren 1939—hösten 1940.
- IV. Ombyggnad av värmeledningsanläggning, komplettering av övriga arbeten. (1940.)

När ovan beskrivna arbeten blivit utförda, bör kustsanatoriet befinna sig i sådant skick, att inga större ändringar och förbättringar under de närma-

ste åren behöva påräknas. Barnavdelningen och Annex I (VI och VII) äro tämligen omoderna och uppförda av trä. Dessa hus äro emellertid väl underhållna och torde ännu i åtskilliga år kunna användas till sitt nuvarande ändamål.

I. Kostnaden för ångcentralens utvidgning (Bil. I 1) har utgjort	kronor	66,454: 94
II. Beräknade kostnader för:		
Ny operationsavdelning, omdisponering av den gamla operations- och undersökningsavdelningen, ändring av administrations- och matsalsbyggnaden med nya förbindelseflygeln, nytt bostadshus för syssloman och förste underläkare, nytt bostadshus för gift personal och nytt bostadshus för ogift kvinnlig personal (Bil. II) . . . . . »		
967,500: —		
III. Anläggande av ny tryckledning från källan till vattentornet (Bil. III)	»	12,300: —
IV. Anskaffande och inmontering av ångturbingenerator (Bil. IV)	»	19,500: —
V. Anskaffande av diverse utrustning och inventarier (Bil. V)	»	101,573: —
Summa kronor		1,167,327: 94.

Med stöd av ovanstående hemställer direktionen i underdånighet att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga proposition med begäran om anslag till Kronprinsessan Victorias kustsanatorium för täckande av utgifter för

ångcentralens utvidgning (Bil. I 1—10)	kronor	66,454: 94
för byggnadsarbeten (Bil. II 1—12)	»	967,500: —
för anläggande av ny tryckledning från källan till vattentornet (Bil. III 1—4)	»	12,300: —
för anskaffande och montering av en ny ångturbin-generator (Bil. IV 1—3)	»	19,500: —
för anskaffande av utrustning och inventarier (Bil. V)	»	101,573: —
Summa kronor		1,167,327: 94,

fördelat på de fyra närmaste budgetåren.

Barkåkra pr Vejbyslätt den 26 augusti 1936.

Underdånigst

JOH. NILSSON.

Ordförande.

/ P. Forsheim.

Bil. II.

Till Kungl. medicinalstyrelsen.

Direktionen för Kronprinsessan Victorias Kustsanatorium i Barkåkra gjorde den 28 september 1935 en framställning till Kungl. Maj:t med anhållan om proposition till riksdagen 1936 med begäran om ett anslag av 234,892 kronor 24 öre. Av detta belopp begärdes dels 104,080 kronor 24 öre såsom bidrag till en del specificerade förbättringsarbeten inom kustsanatoriet, utförda under åren 1929—1934, dels 50,000 kronor till utvidgning av kustsanatoriets ångcentral, dels 80,812 kronor till byggande av ett bostadshus för sysslomannen och förste underläkaren samt en del kvinnlig personal. I samband med behandling av nämnda skrivelse begärde vederbörande av direktionen en fullständig plan över samtliga förändringar och utvidgningar, som under de närmaste åren inom kustsanatoriet kunde anses nödvändiga. Direktionen återtog sin skrivelse av 28 september 1935 för att fortsätta det redan förut påbörjade utarbetandet av en fullständig plan för kustsanatoriets modernisering.

Den utarbetade planen framlades i samband med en skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 augusti 1936 med underdånig anhållan om proposition till riksdagen med begäran om ett anslag av 1,167,327 kronor 94 öre för utbyggnad och modernisering av kustsanatoriet.

Denna direktionens skrivelse har den 14 november 1936 av Kungl. Medicinalstyrelsen till direktionen återremitterats för utlåtande i ärendet. Till skrivelsen har fogats ett utlåtande från Kungl. Byggnadsstyrelsen innehållande vissa erinringar jämte bilagor.

Direktionen intar fortfarande den ståndpunkten, att de i planen föreslagna förändringarna och utvidgningarna i huvudsak äro erforderliga för kustsanatoriets utveckling.

Direktionen har ansett, att den redan i skrivelsen den 28 september 1935 berörda utvidgningen av kustsanatoriets ångcentral (Bil. I) ej utan risk kunnat uppskjutas; detta arbete har därför utförts 1935—1936 med medel, som av direktionen avsatts för amortering av kustsanatoriets skulder.

Enligt direktionens mening är det nu för driftens uppehållande oundgängligen nödvändigt att snarast möjligt genomföra följande arbeten:

Anläggande av ny tryckledning från kustsanatoriets källa till dess vattentorn (Bil. III).

Anskaffande och inmontering av en ångturbingenerator för trefasström (Bil. IV).

Byggande av bostadshus för syssloman och förste underläkare samt bostadshus för kvinnlig personal (Bil. II, 13, a—n).

Planen till bostadshus för syssloman och förste underläkare har omarbetats i enlighet med av Kungl. medicinalstyrelsen och Kungl. byggnadsstyrelsen muntligen meddelade direktiv, innebärande en minskning av sysslomansbostaden till 4 rum, kök och jungfrukammare samt av underläkarebostaden till 3 rum, kök och jungfrukammare. Planen till bostadshus för kvinnlig personal är oförändrad.

Bostadshuset för kvinnlig personal motiveras av nödvändigheten att genom utflyttning av på sjukavdelningarna boende sjukvårdspersonal skaffa ett större antal isoleringsrum (f. n. finnas 4 isoleringsrum för 259 patienter). Vidare måste en del personal nyanställas för att nedbringa arbetstiden i enlighet med Kungl. medicinalstyrelsens cirkulär 46, 1936, slutligen försvinna

genom rivning av »Kvistgården» 3 bostadsrum. Behovet av personalrum framgår av bifogade tablå och sammandrag (Bil. II, 13, k—n).

Direktionen fortsätter sin bearbetning av förslaget övriga delar och prövar nya alternativ för att om möjligt nedbringa kostnaderna och skall därvid taga i betraktande de av Kungl. byggnadsstyrelsen framförda synpunkterna med avseende på administrationsbyggnadens ombyggnad, operationsavdelningens planering samt placeringen av bostadshuset för gift personal.

Hänvisande till sin tidigare underdåniga skrivelse och till vad ovan anförts anhåller direktionen vördsamt, om anslag till följande arbeten:

1. Utvidgning av kustsanatoriets ångcentral	kronor	66,454: 94
2. Anläggande av ny tryckledning från kustsanatoriets källa till vattentornet	»	12,300: —
3. Inmonterande av ny ångturbingenerator för trefas växelström	»	19,500: —
4. Nybyggnad av bostadshus för förste underläkare och syssloman samt för kvinnlig personal	»	260,700: —
5. Anskaffande av inventarier till de nya bostäderna för kvinnlig personal samt isoleringsrum	»	14,359: —

Tillsammans kronor 373,313: 94.

Barkåkra pr Vejbslätt den 1 december 1936.

Kronprinsessan Victorias Kustsanatorium

JOH. NILSSON.

Ordförande.

/ P. Forsheim.

Nr 53.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard**, om anslag till beredande av tandvård åt patienter å vissa kustsanatorier m. m.

(Lika lydande med motion i Andra kammaren nr 125.)

Stockholm den 21 januari 1937.

J. B. Johansson,
Fredrikslund